

به نام خدا

طرح درس فارماکوگنوزی (۱)

نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

شماره درس: ۳۱۴۴۰۵

مسئول درس: دکتر بهزاد ذوالفقاری

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

مدرسین: دکتر بهزاد ذوالفقاری، دکتر مسعود صادقی، دکتر

افسانه یگدانه

زمان برگزاری: شنبه ها ساعت ۸-۱۰ (کد ۲)

شنبه ها ساعت ۱۰-۱۲ (کد ۱)

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با کلیات علم فارماکوگنوزی و ساختار شیمیایی، کاربرد زیستی و دارویی مهمترین ترکیبات حاصل از متابولیسم اولیه گیاهان (کربوهیدرات ها، لیپیدها و پروتئین ها) و دسته ای از ترکیبات حاصل از متابولیسم ثانویه گیاهان (آلکالوئید ها)

اهداف جزئی:

دانشجو در پایان این درس بایستی بتواند:

- ۱- کلیات و تاریخچه مختصری از فارماکوگنوزی را ذکر کند.
- ۲- وضعیت حال حاضر فارماکوگنوزی ایران و دنیا را توصیف نماید.
- ۳- کاربرد فارماکوگنوزی و ترکیبات طبیعی در داروسازی و سایر علوم را توصیف نماید.
- ۴- کلیات ترکیبات کربوهیدرات طبیعی را بیان نموده و مهمترین این ترکیبات را شرح دهد.
- ۵- کلیات ترکیبات لیپیدی طبیعی را بیان نموده و مهمترین این ترکیبات را شرح دهد.
- ۶- کلیات ترکیبات پروتئینی طبیعی را بیان نموده و مهمترین این ترکیبات را شرح دهد.
- ۷- کلیات ترکیبات آلکالوئیدی را بیان نموده و مهمترین این ترکیبات را شرح دهد.
- ۸- دسته جات مختلف ترکیبات آلکالوئیدی را بیان نموده و ترکیبات دارویی مهم هر دسته را معرفی نماید.

ردیف	سرفصل مطالب	مدرس	تاریخ برگزاری
۱	- اصول و مبانی فارماکوگنوزی (مفردات پزشکی)	دکتر ذوالفقاری	۱۴۰۳/۶/۱۷
۲	نحوه فراوری و کنترل گیاهان دارویی	دکتر ذوالفقاری	۱۴۰۳/۶/۲۴
۳	- متابولیسم ترکیبات طبیعی، مهمترین ترکیبات حاصل از متابولیسم اولیه گیاهان	دکتر صادقی	۱۴۰۳/۷/۷
۴	معرفی مهمترین ترکیبات کربوهیدرات طبیعی و گیاهان مربوطه	دکتر صادقی	۱۴۰۳/۷/۱۴
۵	معرفی مهمترین ترکیبات کربوهیدرات طبیعی و گیاهان مربوطه	دکتر صادقی	۱۴۰۳/۷/۲۱
۶	معرفی مهمترین ترکیبات لیپیدی طبیعی و گیاهان مربوطه	دکتر ذوالفقاری	۱۴۰۳/۷/۲۸
۷	معرفی مهمترین ترکیبات لیپیدی طبیعی و گیاهان مربوطه	دکتر ذوالفقاری	۱۴۰۳/۸/۵
۸	معرفی مهمترین ترکیبات لیپیدی طبیعی و گیاهان مربوطه	دکتر ذوالفقاری	۱۴۰۳/۸/۱۲
۹	معرفی مهمترین ترکیبات لیپیدی طبیعی و گیاهان مربوطه	دکتر ذوالفقاری	۱۴۰۳/۸/۱۹
۱۰	- کلیات ترکیبات آلكالویدی و دسته بندی آن	دکتر یگدانه	۱۴۰۳/۸/۲۶
۱۱	معرفی کامل دسته جات مختلف ترکیبات آلكالویدی	دکتر یگدانه	۱۴۰۳/۹/۱
۱۲	معرفی کامل دسته جات مختلف ترکیبات آلكالویدی	دکتر یگدانه	۱۴۰۳/۹/۸
۱۳	معرفی کامل دسته جات مختلف ترکیبات آلكالویدی	دکتر یگدانه	۱۴۰۳/۹/۱۵
۱۴	معرفی کامل دسته جات مختلف ترکیبات آلكالویدی	دکتر یگدانه	۱۴۰۳/۹/۲۲
۱۵	معرفی کامل دسته جات مختلف ترکیبات آلكالویدی	دکتر یگدانه	۱۴۰۳/۹/۲۹
۱۶	معرفی کامل دسته جات مختلف ترکیبات آلكالویدی در موجودات دریایی	دکتر یگدانه	۱۴۰۳/۱۰/۶

✓ نوع ارزشیابی نهایی: امتحان تشریحی و تستی ۴ گزینه ای

✓ نحوه برخورد با غیبت مطابق با دستور العمل معاونت محترم آموزشی دانشکده خواهد بود.

❖ منابع :

- Samuelsson G. Drugs of Natural Origin: A Textbook of Pharmacognosy. Swedish Pharmaceutical Press, Last edition.
- Evans WC. Trease and Evans Pharmacognosy. W. B. SAUNDERS, 16th edition.
- Wallis TE. Textbook of Pharmacognosy. CBC Publishers, New Delhi (1985) and last edition.
- فارماکوگنوزی تریز و اوانس. ترجمه دکتر سلیمان افشاری پور. انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. اصفهان. ۱۳۸۶